

ด่วนมาก

ที่ รง ๐๒๐๙.๒/ ๓๔๗๘

กระทรวงแรงงาน
ถนนมิตรไมตรี ดินแดง
กรุงเทพฯ ๑๐๕๐๐

๒๖ กรกฎาคม ๒๕๕๕

เรื่อง ขออนุมัติแต่งตั้งคณะกรรมการบริหารจัดการแรงงานนอกระบบแห่งชาติ

เรียน เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

อ้างถึง หนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ที่ นร ๐๕๐๕/๒๖๖๓๙ ลงวันที่ ๒ ธันวาคม ๒๕๕๔

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. สรุปสาระสำคัญแผนปฏิบัติการส่งเสริม ค้ำครองและพัฒนาแรงงานนอกระบบ
พ.ศ. ๒๕๕๕ - ๒๕๕๙

๒. องค์ประกอบและอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการบริหารจัดการแรงงานนอกระบบแห่งชาติ

ด้วยกระทรวงแรงงานขอเสนอเรื่อง ขออนุมัติแต่งตั้งคณะกรรมการบริหารจัดการแรงงานนอกระบบแห่งชาติมาเพื่อคณะรัฐมนตรีพิจารณา

ทั้งนี้ เรื่องดังกล่าวมีรายละเอียด ดังนี้

๑. เรื่องเดิม

๑.๑ ความเป็นมาของเรื่อง

๑.๑.๑ จากการสำรวจแรงงานนอกระบบปี ๒๕๕๔ ของสำนักงานสถิติแห่งชาติพบว่า มีจำนวนผู้ทำงานทั้งสิ้น ๓๙.๓ ล้านคน โดยเป็นผู้ทำงานที่ไม่ได้รับความคุ้มครองและไม่มีหลักประกันทางสังคมจากการทำงานหรือ “แรงงานนอกระบบ” จำนวน ๒๔.๖ ล้านคน คิดเป็นร้อยละ ๖๒.๖ และที่เหลือเป็นผู้ทำงานในระบบหรือแรงงานในระบบ จำนวน ๑๔.๗ ล้านคน คิดเป็นร้อยละ ๓๗.๔ เมื่อเปรียบเทียบข้อมูลตั้งแต่ปี ๒๕๔๙ จนถึงปี ๒๕๕๔ พบว่าผู้ทำงานที่เป็นแรงงานนอกระบบมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง

๑.๑.๒ การที่แรงงานนอกระบบไม่มีนายจ้าง จึงทำให้ไม่ได้รับการคุ้มครองจากกฎหมายแรงงาน ทำให้ไม่มีความมั่นคงในการทำงาน ขาดหลักประกันในชีวิต เข้าไม่ถึงทรัพยากรและการสนับสนุนจากภาครัฐ ไม่มีองค์กรตัวแทน ทำให้ขาดอำนาจการเจรจาต่อรอง รวมทั้งขาดความรู้ความเข้าใจในตัวตน สิทธิ กฎหมายและสุขภาพความปลอดภัยในการทำงานที่พึงมีพึงได้ในฐานะที่เป็นกำลังแรงงานของประเทศ และถึงแม้ว่าในปัจจุบันจะมีบริการภาครัฐเกิดขึ้นมากมายที่ครอบคลุมประชากรทุกกลุ่ม แต่ยังพบว่าบริการดังกล่าวยังไม่เหมาะสม/สอดคล้องกับสภาพปัญหา และความเป็นแรงงานนอกระบบที่มีความยืดหยุ่นและความหลากหลายบริบท

๑.๑.๓ กระทรวงแรงงาน ในฐานะหน่วยงานที่มีหน้าที่รับผิดชอบดูแลกำลังแรงงานของประเทศได้ตระหนักถึงปัญหาดังกล่าว จึงได้จัดทำ “แผนยุทธศาสตร์การบริหารจัดการแรงงานนอกระบบ พ.ศ. ๒๕๕๕ - ๒๕๕๙” ขึ้น

๑.๒ มติคณะรัฐมนตรีหรือคำสั่งที่เกี่ยวข้อง

คณะรัฐมนตรี ได้ประชุมปรึกษาเมื่อวันที่ ๒๙ พฤศจิกายน ๒๕๕๔ ลงมติเห็นชอบในหลักการแผนยุทธศาสตร์การบริหารจัดการแรงงานนอกระบบ พ.ศ. ๒๕๕๕ - ๒๕๕๙ ตามที่กระทรวงแรงงานเสนอ โดยให้กระทรวงแรงงานรับความเห็นของกระทรวงการคลัง กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงอุตสาหกรรม สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และสำนักงานงบประมาณ ไปพิจารณาด้วย

/ ๑.๓ ผลการดำเนินการ...

๑.๓ ผลการดำเนินการที่ผ่านมา

กระทรวงแรงงานและภาคีที่เกี่ยวข้อง ได้ขับเคลื่อนแผนยุทธศาสตร์การบริหารจัดการแรงงานนอกระบบ พ.ศ. ๒๕๕๕ – ๒๕๕๙ ไปสู่การปฏิบัติ โดยได้นำข้อเสนอของกระทรวงการคลัง (หากได้รับการจัดสรรงบประมาณตามกรอบที่กำหนด จะสามารถดำเนินโครงการให้สำเร็จได้ตามระยะเวลาที่กำหนด) กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (ขอปรับเปลี่ยนรายละเอียดโครงการให้เหมาะสมกับสถานการณ์) กระทรวงอุตสาหกรรม (ควรส่งเสริมให้แรงงานนอกระบบพัฒนาตนเป็นวิสาหกิจชุมชนที่มีความเข้มแข็งยั่งยืน และส่งเสริมให้เป็นผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมได้ในระยะยาว) สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (ควรให้ความสำคัญกับกลุ่มเป้าหมายแรงงานนอกระบบตามความรุนแรงของผลกระทบที่จะเกิดขึ้นต่อกลุ่ม และกำหนดมาตรการการแนวทางให้สอดคล้องกับศักยภาพของกลุ่ม และบูรณาการโครงการที่มีวัตถุประสงค์คล้ายคลึงกัน) และสำนักงานประกันสังคม (ควรมีการบูรณาการการทำงานและงบประมาณร่วมกัน) มาร่วมกันจัดทำ “แผนปฏิบัติการส่งเสริม ค้ำครองและพัฒนาแรงงานนอกระบบ พ.ศ. ๒๕๕๕ – ๒๕๕๙” สรุปสาระสำคัญ ดังนี้

๑.๓.๑ หน่วยงานร่วมดำเนินงานในแผนปฏิบัติการฯ จำนวน ๘ กระทรวง ๒๐ หน่วยงาน โดยมีการประชุมเพื่อร่วมกันจัดทำแผนฯ จำนวน ๕ ครั้ง ได้แก่ ครั้งที่ ๑ เมื่อวันที่ ๒๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๕ ครั้งที่ ๒ เมื่อวันที่ ๓๐ มีนาคม ๒๕๕๕ ครั้งที่ ๓ เมื่อวันที่ ๒๔ เมษายน ๒๕๕๕ ครั้งที่ ๔ เมื่อวันที่ ๑๕ พฤษภาคม ๒๕๕๕ และครั้งที่ ๕ เมื่อวันที่ ๑๔ มิถุนายน ๒๕๕๕

๑.๓.๒ โครงการ/กิจกรรมที่จะดำเนินการ จำนวน ๘๒ โครงการ/กิจกรรม ครอบคลุมประมาณ ๓๙,๕๔๔.๘๘ ล้านบาท และแรงงานนอกระบบได้รับประโยชน์ทั้งสิ้น ๑๘.๑๘ ล้านคน

๑.๓.๓ แผนปฏิบัติการฯ ประกอบด้วยตัวชี้วัด จำนวน ๑๐ ตัวชี้วัด

รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๑

๒. เหตุผลความจำเป็นที่ต้องเสนอคณะรัฐมนตรี

๒.๑ การแข่งขันอย่างรุนแรงภายใต้ระบบเศรษฐกิจเสรีนิยมใหม่และกระแสโลกาภิวัตน์ ส่งผลให้เกิดการปรับเปลี่ยนกระบวนทัศน์ (Paradigm Shift) การจ้างงาน ทำให้เศรษฐกิจนอกระบบขยายตัว รูปแบบการดำเนินงานเศรษฐกิจมีการปรับตัว เกิดรูปแบบการจ้างงานในลักษณะเหมาค่าแรง การจ้างเหมาช่วง ส่งผลให้จำนวนแรงงานนอกระบบมีแนวโน้มมากขึ้นตามไปด้วย ดังนั้น รัฐบาลจึงต้องดูแลกลุ่มแรงงานนอกระบบอย่างจริงจังทั้งในเรื่องการคุ้มครองแรงงาน สวัสดิการแรงงาน การพัฒนาศักยภาพแรงงาน ความปลอดภัย อาชีวอนามัยและสิ่งแวดล้อมในการทำงาน สุขภาวะและการรวมกลุ่ม เป็นต้น

๒.๒ การเตรียมความพร้อมของแรงงานนอกระบบ ในการก้าวสู่ประชาคมอาเซียน (ASEAN Community) เช่น การจัดระบบการรับรองฝีมือแรงงานระหว่างประเทศ มาตรฐานฝีมือแรงงาน มาตรฐานคุณวุฒิวิชาชีพ เป็นต้น

๒.๓ การดำเนินงานส่งเสริม ค้ำครองและพัฒนาแรงงานนอกระบบ ตามแผนปฏิบัติการฯ เกี่ยวข้องกับหลายหน่วยงาน (ทั้งหน่วยงานภาครัฐและภาคเอกชน) และเพื่อให้การบูรณาการการทำงานเพื่อขับเคลื่อนแผนฯ ไปสู่การปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรม จึงมีความจำเป็นที่จะต้องแต่งตั้งคณะกรรมการบริหารจัดการแรงงานนอกระบบแห่งชาติขึ้นมากำกับดูแล

๓. ความเร่งด่วนของเรื่อง

เพื่อให้แผนปฏิบัติการส่งเสริม ค้ำครองและพัฒนาแรงงานนอกระบบ พ.ศ. ๒๕๕๕ – ๒๕๕๙ ซึ่งเป็นแผนปฏิบัติการด้านแรงงานนอกระบบฯ แผนแรกของประเทศไทย เป็นรูปธรรมและมีประสิทธิภาพ รวมทั้งรัฐบาลสามารถชี้แจงต่อกลุ่มแรงงานนอกระบบได้ จึงมีความจำเป็นที่จะต้องแต่งตั้งคณะกรรมการบริหารจัดการแรงงานนอกระบบแห่งชาติ ให้คณะรัฐมนตรีพิจารณาอนุมัติ ภายในเดือนสิงหาคม ๒๕๕๕

/ ๔. สาระสำคัญ...

๔. สาระสำคัญ/ข้อเท็จจริงและข้อกฎหมาย

คณะกรรมการบริหารจัดการแรงงานนอกระบบแห่งชาติ ประกอบด้วย นายกรัฐมนตรีหรือรองนายกรัฐมนตรี ที่ได้รับมอบหมาย เป็นประธาน รัฐมนตรีว่าการกระทรวงแรงงาน เป็นรองประธาน ส่วนราชการและภาคเอกชนที่เกี่ยวข้องเป็นกรรมการ รองปลัดกระทรวงแรงงานที่ได้รับมอบหมายเป็นกรรมการและเลขานุการ จำนวนรวมทั้งสิ้น ๓๒ คน

และมีอำนาจหน้าที่ ดังนี้

๑) กำหนดนโยบายและยุทธศาสตร์ด้านแรงงานนอกระบบของประเทศ รวมทั้งนโยบายเกี่ยวกับงบประมาณสนับสนุนการดำเนินงาน

๒) กำกับ ติดตามการดำเนินงานด้านแรงงานนอกระบบของประเทศ

๓) รายงานความก้าวหน้าการดำเนินงานด้านแรงงานนอกระบบ และเสนอแนะแนวทางการดำเนินงานต่อคณะรัฐมนตรี

๔) แต่งตั้งคณะกรรมการ คณะทำงาน และผู้แทนจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพิ่มเติมได้ตามความเหมาะสม

๕) ปฏิบัติการอื่นใด ตามที่ประธานกรรมการมอบหมาย

รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๒

ทั้งนี้ ได้ตรวจสอบองค์ประกอบและอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการแล้ว มีความสอดคล้องกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยและกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

หลังจากคณะรัฐมนตรีได้แต่งตั้งคณะกรรมการบริหารจัดการแรงงานนอกระบบแห่งชาติแล้ว คณะกรรมการฯ ดังกล่าว จะได้ดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ข้างต้น และหากต้องขับเคลื่อนในเชิงลึก จะได้แต่งตั้งคณะกรรมการฯ ในแต่ละด้านต่อไป

๕. ข้อเสนอของส่วนราชการ

กระทรวงแรงงานพิจารณาแล้ว เห็นสมควรนำเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาอนุมัติแต่งตั้งคณะกรรมการบริหารจัดการแรงงานนอกระบบแห่งชาติ ตามรายละเอียด “องค์ประกอบและอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการบริหารจัดการแรงงานนอกระบบแห่งชาติ” (สิ่งที่ส่งมาด้วย ๒)

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณานำเสนอคณะรัฐมนตรีต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายเอนันต์ชัย สะสมทรัพย์)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงแรงงาน

สำนักงานปลัดกระทรวง

สำนักเศรษฐกิจการแรงงาน

โทรศัพท์ ๐ ๒๒๓๒ ๑๓๗๔

โทรสาร ๐ ๒๒๓๒ ๑๓๗๗

E Mail : ised@mol.go.th